

De Groningse participatieaanpak

‘Boter bij de vis’

De dag
van...

Wally Schepers en Kars Ottens

Groningse MilieuStewards

In Groningen heeft de zwerfafvalaanpak een gezicht. Twee om precies te zijn. Die van Kars Ottens en Wally Schepers. Als MilieuStewards werken zij fulltime met burgers aan een schone leefomgeving. Dat doen zij vooral in veertien vernieuwingswijken in de stad.

8.00 uur: ‘We beginnen op het kantoor van de Milieudienst, onze uitvalsbasis. Een bak koffie en dan op pad met onze herkenbare rode bus.’

9.00 uur: ‘Vanochtend geven we milieueducatie aan leerlingen van 2-VMBO. We laten ze onder meer zien dat het afval van de mensen een probleem is voor dieren. Aan de hand van een

opgezette meeuw vertellen we dat 98 procent van deze vogels plastic in hun maag heeft. We gaan ook wekelijks naar buiten met leerlingen. Eén keer bevrijdden we een vis die met z’n kop vastzat in een plastic zak. Het maakt grote indruk als de kinderen zien wat de gevolgen van zwerfvuil zijn voor dieren, en dat die er zelfs aan kunnen doodgaan.’

12.00 uur: ‘Lunch op ons kantoortje in de wijk. Voorheen hielden we hier ook spreekuur, maar dat werkte niet. Iedereen belt of mailt ons toch wel. Gisteren nog: een mevrouw die slecht ter been was wist dat er een opruimactie was. We hielpen haar het grofvuil uit haar steeg ernaartoe te sjuwen.’

13.00 uur: ‘Tijd voor het bewonersbeheerteam van de krachtwijken De Hoogte en Korrewegwijk. Daarmee gaan we twee keer per week op pad. Het is een heel gemengde groep van mensen die geen gewone baan hebben. Met karretjes en grijpers ruimen we de straten op. Intussen maken we gezellig een praatje. Dat contact met uiteenlopende mensen maakt ons werk erg afwisselend.’

15.30 uur: ‘We treffen Gert Bron nog even op kantoor. Met hem bespreken we de studentenacties die we eind augustus organiseren, tijdens de introductie van de universiteit. De studentenverenigingen krijgen een plattegrond mee en maken schoon langs een bepaalde route. Volgende week stippelen we die uit.’

Een begrip in Groningen

Wally Schepers (links) en Kars Ottens (rechts) zijn de eerste en enige MilieuStewards in Groningen. Hun baan begon in 2008 als pilot, om participatie in krachtwijken te stimuleren en ondersteunen. Ze zijn inmiddels een begrip in de stad en begin 2011 werd hun baan officieel. ‘We werkten al bij de milieudienst toen er een oproep voor deze functie kwam’, vertelt Ottens. ‘We solliciteerden en werden aangenomen. Samen met de afdeling Participatie & Schoon gaven we de functie vorm en inhoud. We zijn bijvoorbeeld gewoon binnengestapt bij wijkcentra en scholen. Ook kregen we twee jaar lang één dag in de week coaching om te leren lesgeven. Nooit gedacht dat ik nog eens voor de klas zou staan, maar het bevalt prima.’

40 bewonerszwerfafvalteams. Ruim 250 opruimacties en voorlichtingslessen door de hele stad. Met in totaal zo'n 10.000 deelnemers. Dat waren vorig jaar de resultaten van de Groningse participatieaanpak voor een schone stad. Sinds 2011 heeft de milieudienst van deze gemeente een aparte afdeling Participatie & Schoon en twee MilieuStewards. De kern van hun werkwijze: daad bij het woord.

'Om dit alles voor elkaar te krijgen, heb je iemand nodig die zo gek is als ik', lacht Gert Bron, projectleider Participatie & Schoon. 'Ik ken de stad én krijg de speelruimte om dingen uit te

proberen. We geloven in 'boter bij de vis'. Daarmee bedoel ik dat je als gemeente niet te veel moet praten en beloven. Willen bewoners iets, dan maken we meteen concrete afspraken. Anders denken ze: leuk en aardig, die mensen van de gemeente, maar we zien ze nooit weer.'

'We betalen toch belasting?'

Sinds 1 januari 2011 heeft de Milieudienst van de gemeente Groningen een aparte afdeling Participatie & Schoon. Hieronder vallen alle participatieactiviteiten voor een schone leefomgeving, waaronder zwerfafvalteams van bewoners, milieueducatie, maar ook de MilieuStewards en een actie met een kunstenaar. Aanleiding waren enquêtes onder bewoners over ergernissen, waarbij zwerfafval steevast bovenaan stond. 'We hadden geen karrenvracht aan inzet om daaraan nog meer te doen. We concludeerden dat het maken van zwerfafval voortkomt uit een houding: 'we betalen toch belasting?'. Wij zeggen: 'we helpen mee opruimen als jullie ook wat doen'. Om daarin meer regie en orde te

'Je moet als gemeente niet alleen maar praten en beloven'

krijgen, hebben we de afdeling Participatie & Schoon opgericht.'

Als het maar schoon wordt

De MilieuStewards gingen op zoek naar 'Vrienden in de wijk'. 'Via ons eigen netwerk kwamen we terecht in buurthuizen en zelfs huiskamers', legt Bron uit. 'Dan hoor en zie je veel: de brandgangen liggen vol met troep, men kan snoeiafval niet kwijt, er staan weesfietsen. We concludeerden dat we verder moesten kijken dan zwerfafvalaanpak: als we wilden dat bewoners meehielpen, moesten wij ook bij die zaken helpen. Kort gezegd: het interesseert bewoners geen bal hoe je het organiseert, als het maar schoon wordt.'

Geen bezuinigingsmaatregel

Voor het samen schoonhouden van de buurt organiseert Participatie & Schoon onder meer de Milieustraat: opruimdagen op buurtniveau. 'Wij zorgen dat zo'n actie soepel loopt, maar schuiven ook bepaalde verantwoordelijkheden door. Zo drukken we flyers, maar moeten de bewoners deze zelf verspreiden.' Zo zorgt de milieudienst ook voor een container, de bewoners sjouwen zelf snoeiafval, zwerfvuil, grofvuil en weesfietsen. 'Het resultaat van onze aanpak? Er gebeurt een hoop en in actieve wijken wordt het schoner. Het gaat ons trouwens niet om bezuinigen. We willen mensen bewust maken van de gevolgen van een niet schone omgeving. Als ze daarbij verantwoordelijkheden overnemen, is dat mooi meegenomen. Uiteindelijk willen we natuurlijk graag dat ze zelfredzaam zijn, maar dat kan nog wel een generatie duren.'

#durf te vragen

#durftevragen

Groningen durft bewoners, studenten, een kunstenaar en scholieren te vragen. En maakt zo vrienden in de wijken.

Meer weten over de Groningse aanpak? Neem contact op met Gert Bron: gert.bron@groningen.nl. Of ga naar gemeente.groningen.nl/schone-stad/milieustewards/.